

Capitolul I. Competența

1. ¹ Conflict de competență între secțiile tribunalului ² Competența de a judeca apelul declarat împotriva sentinței pronunțate de judecătoria în contestație la executare

1. Noul Cod de procedură civilă reglementează în art. 136 procedura de soluționare a conflictelor de competență dintre două secții sau complete specializate ale aceleiași instanțe judecătorești. Astfel, noul Cod de procedură civilă, în acord cu prevederile Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, prevede în art. 136 că dispozițiile privitoare la soluționarea conflictelor de competență se aplică și conflictelor de competență care apar între secțiile specializate sau complete specializate ale aceleiași instanțe judecătorești. Un asemenea conflict se soluționează de către secția instanței stabilite la art. 135 NCPC, corespunzătoare secției înaintea căreia s-a ivit conflictul.

2. Apelul se soluționează de instanța ierarhic superioară celei care a pronunțat hotărârea apelată, astfel cum rezultă din observarea dispozițiilor generale în materie de competență materială, respectiv art. 95 pct. 2 NCPC, potrivit căruia: „Tribunalele judecă: (...) 2. ca instanțe de apel, apelurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorii în primă instanță”.

Contestația la executare a fost soluționată de către instanța de executare, potrivit art. 714 alin. (1) NCPC, republicat. Potrivit art. 718 alin. (1) NCPC, republicat: „(1) Hotărârea pronunțată cu privire la contestație poate fi atacată numai cu apel, cu excepția hotărârilor pronunțate în temeiul art. 712 alin. (4) și art. 715 alin. (4) care pot fi atacate în condițiile dreptului comun”.

Sentința pronunțată în primă instanță de judecătoria, în aceste condiții, este supusă numai apelului la tribunal, care va pronunța o hotărâre definitivă, așadar, în ultimă instanță.

Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, prin dispoziții legale exprese, stabilește competența instanțelor de judecată în soluționarea litigiilor de contencios administrativ, precum și procedura de judecată a acestor litigii.

După adoptarea noului Cod de procedură civilă, prin Legea nr. 76/2012 de punere în aplicare a acestuia, în materia contenciosului administrativ a fost menținut sistemul dublului grad de jurisdicție, respectiv instanțele de fond care soluționează litigiile de contencios administrativ și care sunt, după caz, secțiile de contencios administrativ și fiscal ale tribunalelor sau ale curților de apel, fiind menținută, de asemenea, prin dispozițiile art. 7 alin. (3) din Legea nr. 76/2012, după intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă, calea de atac a recursului împotriva hotărârilor judecătorești pronunțate de către instanțele de fond. Articolul 95 pct. 1 NCPC

face trimitere la lege în privința competenței tribunalului, iar soluționarea în fond a litigiilor de contencios administrativ de către tribunale derivă din prevederile Legii nr. 554/2004 ca lege specială în materie, în virtutea principiului *specialia generalibus derogant*.

Secția de contencios administrativ și fiscal a tribunalului nu are competența de a judeca apeluri împotriva soluțiilor pronunțate de judecătoria în materia contestației la executare, nu are o competență proprie prevăzută în texte de lege care să dea naștere la interpretări diferite.

În cazul contestării executării silită ce se realizează de către organele administrative fiscale în baza unui titlu executoriu fiscal, dreptul comun este reprezentat de normele dreptului civil, material și procesual, iar nu de normele de drept public cuprinse în Legea nr. 554/2004 și, respectiv, în Titlul IX din Codul de procedură fiscală din 2003 [corespondent Titlul VIII din Codul de procedură fiscală din 2015], care sunt aplicabile numai la soluționarea acțiunii în anularea sau modificarea obligației fiscale ce constituie titlu de creanță fiscală.

Potrivit dispozițiilor art. 205-209 din Titlul IX „Soluționarea contestațiilor formulate împotriva actelor administrative fiscale” din Codul de procedură fiscală din 2003 (corespondent art. 268-272 NCPF), împotriva actelor administrative fiscale se poate formula contestație potrivit procedurii prevăzute de dispozițiile legii speciale, respectiv Codul de procedură fiscală.

Aceste dispoziții din legea specială derogă și exclud de la aplicare dispozițiile dreptului comun, respectiv normele de competență din noul Cod de procedură civilă.

Potrivit pct. 5.3. din Anexa la Ordinul nr. 2906/25.09.2014 privind aprobarea Instrucțiunilor pentru aplicarea Titlului IX din O.G. nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală (corespondent pct. 5.3 din Anexa la Ordinul nr. 3741/23.12.2015 privind aprobarea Instrucțiunilor pentru aplicarea Titlului VIII din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală): „Prin alte acte administrative fiscale, prevăzute la art. 209 alin. (2) CPF 2003, se înțelege actele administrative fiscale emise de organele fiscale competente, altele decât cele stipulate expres și limitativ la art. 209 alin. (1) CPF 2003 și pentru care competența de soluționare a contestațiilor aparține organelor fiscale emitente”.

Potrivit art. 41 CPF 2003 [corespondent art. 1 pct. 1 NCPF], actul administrativ fiscal este actul emis de organul fiscal competent în aplicarea legislației privind stabilirea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor fiscale și el nu se confundă cu actele de executare, categorie în care intră titlul executoriu, înștiințările de plată și somațiile de executare, diferența rezultând și din dispozițiile art. 145 din același act normativ (corespondent art. 230 NCPF).

Simpla împrejurare că emitentul titlului este un organ fiscal nu este de natură a atrage competența instanței de contencios administrativ, întrucât, în lipsa unor dispoziții speciale, derogatorii, competența materială și teritorială în soluționarea contestațiilor împotriva actelor de executare și a titlurilor executorii urmează regulile generale, instituite prin art. 714 alin. (1) NCPC, republicat.

Întrucât nu este incidentă procedura contenciosului administrativ, instanța de contencios administrativ a tribunalului nu are competența de a soluționa apelul declarat împotriva sentinței pronunțate de judecătoria în materia contestației la executare, ci competența de a soluționa apelul aparține instanțelor superioare în materie civilă.

*C.A. Craiova, s. cont. adm. și fisc., sent. civ. nr. 220
din 15.05.2015, portal.just.ro*

Prin sentința civilă nr. 3738/26.11.2014, pronunțată de Judecătoria Drobeta-Turnu Severin în dosarul nr. (...)/255/2014, a fost admisă contestația la executare formulată de contestatoarea X, în contradictoriu cu intimatele Direcția de Impozite și Taxe Locale (D.I.T.L.) Drobeta-Turnu Severin și Unitatea Administrativ-Teritorială (U.A.T.) Drobeta-Turnu Severin, prin primar, și a fost anulată somația de executare nr. (...)15/06.02.2014 și titlul executoriu nr. (...)14 din 06.02.2014.

Împotriva sentinței civile nr. 3738/26.11.2014 au declarat apel intimatele D.I.T.L. Drobeta-Turnu Severin și U.A.T. Drobeta-Turnu Severin, prin primar, criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie.

La termenul de judecată din 24.03.2015, intimata, prin apărător, a invocat excepția necompetenței funcționale a Secției I civilă în soluționarea cauzei, susținând că obiectul litigiului îl reprezintă o contestație la executare a unui titlu executoriu fiscal și, în consecință, este competentă cu soluționarea Secției a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal.

Prin încheierea de ședință din data de 24.03.2015, pronunțată de Secția I civilă a Tribunalului Mehedinți în dosarul nr. (...)/225/2014, s-a declinat spre competență soluționare Secției a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal apelul civil formulat de apelantele-intimate D.I.T.L. Drobeta-Turnu Severin și U.A.T. Drobeta-Turnu Severin, prin primar, reținând că, față de obiectul cauzei deduse judecătii, respectiv contestație la executarea unui titlu executoriu fiscal, precum și față de dispozițiile art. 172 și urm. CPF 2003, competența de soluționare a cauzei revine Secției a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal.

Cauza a fost înregistrată pe rolul Tribunalului Mehedinți, Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, sub nr. (...)/225/2014*.

Prin încheierea de ședință din 07.04.2015 pronunțată de Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a Tribunalului Mehedinți, în dosarul nr. (...)/225/2014*, s-a declinat competența soluționării cauzei în favoarea Secției I civilă. S-a constatat ivit conflictul negativ de competență și s-a înaintat dosarul Curții de Apel Craiova spre soluționare.

Pentru a se pronunța astfel, examinând excepția invocată, instanța a constatat următoarele:

Prin acțiunea pendinte s-a solicitat anularea titlului executoriu nr. (...)14/06.02.2014, respectiv anularea somației de plată nr. (...)15/06.02.2014, acte de executare propriu-zise, iar nicidecum acte administrative sau acte administrative fiscale necesare pentru a atrage competența secției de contencios administrativ și fiscal.

Aceasta rezultă din interpretarea dispozițiilor art. 141 alin. (8) și art. 145 alin. (1) CPF 2003, unde se precizează că somațiile de plată și titlurile executorii (precum în speță) sunt acte de executare, iar nu acte administrative fiscale, în sensul art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 554/2004, care să atragă competența instanței de contencios administrativ, competența aparținând instanței civile de executare, respectiv Tribunalului Mehedinți, Secția I civilă, ca instanță de control judiciar, potrivit dispozițiilor art. 172 și urm. CPF 2003, fiind irelevantă calitatea părților, de profesioniști sau neprofesioniști.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 131 și urm. NCPC, instanța a admis excepția invocată din oficiu și a declinat competența soluționării cauzei în favoarea Secției I civilă a Tribunalului Mehedinți.

Constatând conflictul negativ ivit, în temeiul art. 136 NCPC, a fost sesizată Curtea de Apel Craiova, Secția de contencios administrativ și fiscal, în vederea stabilirii competenței de soluționare a apelului.

Dosarul a fost înregistrat pe rolul Curții de Apel Craiova, Secția de contencios administrativ și fiscal, sub nr. (...) /54/2015, la data de 14.05.2015.

Soluționând conflictul negativ de competență, în temeiul art. 135 alin. (1) și art. 136 NCPC, Curtea de Apel Craiova, Secția de contencios administrativ și fiscal, a constatat că Secției I civilă din cadrul Tribunalului Mehedinți îi revine competența soluționării cauzei, pentru următoarele considerente:

Potrivit art. 136 alin. (1) NCPC, republicat: „Dispozițiile prezentei secțiuni privitoare la excepția de necompetență și la conflictul de competență se aplică prin asemănare și în cazul secțiilor specializate ale aceleiași instanțe judecătorești, care se pronunță prin încheiere”.

Noul Cod de procedură civilă reglementează, față de codul anterior, pentru prima dată prin art. 136, procedura de soluționare a conflictelor de competență dintre două secții sau complete specializate ale aceleiași instanțe judecătorești. Astfel, noul Cod de procedură civilă, în acord cu prevederile Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, prevede, în art. 136, că dispozițiile privitoare la soluționarea conflictelor de competență se aplică și conflictelor de competență care apar între secțiile specializate sau completele specializate ale aceleiași instanțe judecătorești. Un asemenea conflict se soluționează de către secția instanței stabilite la art. 135, corespunzătoare secției înainte căreia s-a ivit conflictul.

În cauză, a fost soluționată o contestație la executare de către Judecătoria Drobeta-Turnu Severin, care, prin sentința civilă nr. 3738/26.11.2014 pronunțată în dosarul nr. (...) /225/2014, a admis contestația la executare și a anulat somația de executare nr. (...) /15/06.02.2014 și titlul executoriu nr. (...) /14 din 06.02.2014.

Pricina care a generat prezentul conflict de competență a fost soluționată în primă instanță de către Judecătoria Drobeta-Turnu Severin, instanță care, în temeiul obligației legale statuate prin art. 131 alin. (1) NCPC, a procedat la verificarea propriei sale competențe și a constatat că este competentă general, material și teritorial să judece contestația la executare în temeiul art. 713 alin. (1) NCPC raportat la art. 650 alin. (1) NCPC, așa cum rezultă din încheierea de ședință din 08.10.2014.

Soluția judecătorească s-a bazat pe împrejurarea inexistenței unor decizii de impunere, acte administrative fiscale, conform art. 41 CPF 2003, în care să fie

individualizată obligația de plată și care să fie comunicate contestatoarei, în condițiile art. 44 CPF 2003. Judecătoria a reținut că titlul executoriu ce nu a avut la bază un asemenea act de creanță este nul și nu poate produce niciun efect juridic, aceeași sancțiune afectând și somația emisă în baza sa, întrucât creanța fiscală nu există, constatând că se impune anularea titlului executoriu astfel emis, precum și a somației întocmite în baza acestuia, conform art. 719 NCPC.

În speță, cu privire la instanța de control judiciar competență să soluționeze calea de atac în contestația la executare nu există divergență, divergența de opinie apărând în ceea ce privește secția din cadrul instanței de control judiciar la care trebuie să se înregistreze dosarul și care trebuie să soluționeze apelul declarat împotriva sentinței pronunțate de judecătoria.

Competența de soluționare a căii de atac formulate împotriva contestației la executare se determină după regulile general aplicabile cuprinse în noul Cod de procedură civilă.

Apelul se soluționează de instanța ierarhic superioară celei care a pronunțat hotărârea apelată, astfel cum rezultă din observarea dispozițiilor generale privitoare la competența materială, art. 95 pct. 2 NCPC, conform cărora: „Tribunalele judecă: (...) 2. ca instanțe de apel, apelurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătoria în primă instanță”.

Contestația la executare a fost soluționată de către instanța de executare, potrivit art. 714 alin. (1) NCPC, republicat. Potrivit art. 718 alin. (1) NCPC, republicat: „(1) Hotărârea pronunțată cu privire la contestație poate fi atacată numai cu apel, cu excepția hotărârilor pronunțate în temeiul art. 712 alin. (4) și art. 715 alin. (4) care pot fi atacate în condițiile dreptului comun”.

Sentința pronunțată în primă instanță de judecătoria, în aceste condiții, este supusă numai apelului la tribunal, care va pronunța o hotărâre definitivă, așadar, în ultimă instanță.

Legea nr. 554/2004, prin dispoziții legale exprese, stabilește competența instanțelor de judecată în soluționarea litigiilor de contencios administrativ, precum și procedura de judecată a litigiilor de contencios administrativ. După adoptarea noului Cod de procedură civilă, prin Legea nr. 76/2012 de punere în aplicare a acestuia, în materia contenciosului administrativ este menținut sistemul dublului grad de jurisdicție, respectiv instanțele de fond care soluționează litigiile de contencios administrativ, care sunt, după caz, secțiile de contencios administrativ și fiscal ale tribunalelor sau ale curților de apel, fiind menținută, de asemenea, prin dispozițiile art. 7 alin. (3) din Legea nr. 76/2012, după intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă, calea de atac a recursului împotriva hotărârilor judecătorești pronunțate de către instanțele de fond. Noul Cod de procedură civilă, în art. 95 pct. 1, face trimitere la lege în privința competenței tribunalului, iar soluționarea în fond a litigiilor de contencios administrativ de către tribunale derivă din prevederile Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, ca lege specială în materie, în virtutea principiului *specialia generalibus derogant*. Secția de contencios administrativ și fiscal a tribunalului nu are competența de a judeca apeluri împotriva soluțiilor pronunțate de judecătoria în materia contestației la executare, nu are o competență proprie prevăzută în texte de lege care să dea naștere la interpretări diferite.

Curtea a menționat că, în cazul contestării executării silite ce se realizează de către organele administrative fiscale în baza unui titlu executoriu fiscal, dreptul comun este reprezentat de normele dreptului civil, material și procesual, iar nu de normele de drept public cuprinse în Legea nr. 554/2004 și, respectiv, în Titlul IX din Codul de procedură fiscală din 2003, care sunt aplicabile numai la soluționarea acțiunii în anularea sau modificarea obligației fiscale ce constituie titlu de creanță fiscală.

Potrivit dispozițiilor art. 205-209 din Titlul IX „Soluționarea contestațiilor formulate împotriva actelor administrativ fiscale” din Codul de procedură fiscală din 2013, împotriva actelor administrative fiscale se poate formula contestație potrivit procedurii prevăzute de dispozițiile legii speciale, respectiv Codul de procedură fiscală. Aceste dispoziții din legea specială derogă și exclud de la aplicare dispozițiile dreptului comun, respectiv normele de competență din noul Cod de procedură civilă.

Potrivit pct. 5.3. din Anexa la Ordinul nr. 2906/25.09.2014 privind aprobarea Instrucțiunilor pentru aplicarea Titlului IX din O.G. nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală: „Prin alte acte administrative fiscale, prevăzute la art. 209 alin. (2) CPF 2003, se înțelege actele administrative fiscale emise de organele fiscale competente, altele decât cele stipulate expres și limitativ la art. 209 alin. (1) CPF 2003 și pentru care competența de soluționare a contestațiilor aparține organelor fiscale emitente”. Potrivit art. 41 CPF 2003, „actul administrativ fiscal este actul emis de organul fiscal competent în aplicarea legislației privind stabilirea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor fiscale” și el nu se confundă cu actele de executare, categorie în care intră titlul executoriu, înștiințările de plată și somațiile de executare, diferența rezultând și din dispozițiile art. 145 din același act normativ.

Simpla împrejurare că emitentul titlului este un organ fiscal nu este de natură a atrage competența instanței de contencios administrativ, întrucât, în lipsa unor dispoziții speciale, derogatorii, competența materială și teritorială în soluționarea contestațiilor împotriva actelor de executare și a titlurilor executorii urmează regulile generale, instituite prin art. 714 alin. (1) NCPC, republicat. În speță, nu este incidentă procedura contenciosului administrativ, instanța de contencios administrativ a tribunalului nu are competența de a soluționa apelul declarat împotriva sentinței pronunțate de judecătorie în materia contestației la executare, ci competența de a soluționa apelul aparține instanței superioare în materie civilă.

Ca urmare, Curtea, în conformitate cu art. 135 alin. (1) și art. 136 NCPC, a stabilit competența soluționării apelului în favoarea Secției I civilă a Tribunalului Mehedinți.

JURISPRUDENȚĂ. În ceea ce privește **stabilirea competenței instanței de fond în soluționarea contestației la executare**, a se vedea și *Jud. Sectorului 6 București, înch. din 30.06.2015, în dosarul nr. (...)/303/2015, nepublicată*, prin care s-a respins excepția necompetenței teritoriale a Judecătoriei Sectorului 6 București, apreciindu-se că **domiciliul fiscal nu reprezintă un criteriu de**

determinare a instanței de executare potrivit legii, reținându-se următoarele considerente:

Potrivit art. 172 alin. (4) CPF 2003 (corespondent 260 NCPF), „contestația se introduce la instanța judecătorească competentă și se judecă în procedură de urgență”, în timp ce art. 714 NCPC, republicat, indică instanța de executare ca fiind competentă să soluționeze contestația la executare.

Articolul 651 NCPC, republicat, definește noțiunea de „instanță de executare”, arătând că este „judecătoria în a cărei circumscripție se află, la data sesizării organului de executare, *domiciliul sau, după caz, sediul debitorului*, în afara cazurilor în care legea dispune altfel”.

Din coroborarea textelor de lege mai sus enunțate se deduce că, pentru stabilirea competenței de soluționare a cauzei, prezintă relevanță domiciliul debitorului, iar, în speța de față, acesta este situat în raza teritorială a sectorului 6, astfel cum rezultă din actele de la dosar. Domiciliul fiscal invocat de intimată nu este reglementat de normele juridice în vigoare drept criteriu de identificare a instanței competente.

NOTĂ. Pentru jurisprudență în materia competenței de soluționare a contestației la executare, inclusiv în privința aplicării legii în timp, a se vedea *R. Sîrghi*, Executarea silită în noul Cod de procedură civilă. Practică judiciară adnotată, Ed. Hamangiu, București, 2015, p. 71-78.